

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав працівників на зарахування до страхового стажу періодів роботи, за які з вини роботодавця не сплачено єдиний внесок»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроєкту

Ефективний захист прав громадян, зокрема у сфері соціального забезпечення, є основою правової держави.

На сьогодні в Україні склалася ситуація, за якої тисячі громадян втрачають роки страхового стажу через недобросовісність роботодавців або банкрутство підприємств. Попри те, що працівник сумлінно виконував свої обов'язки, а податки з його заробітної плати могли бути фактично утримані, несплата роботодавцем єдиного внеску (ЄСВ) призводить до того, що відповідні періоди не зараховуються до стажу при призначенні пенсії.

Відповідно до ст. 24 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», обов'язок сплати страхових внесків покладено на страхувальника – роботодавця. Несплата роботодавцем ЄСВ не може позбавити працівника права на зарахування відповідного періоду до страхового стажу. Аналогічна позиція закріплена у практиці Верховного Суду (приміром, справи № 242/65/17, № 242/4793/16-а).

Хоча Верховний Суд у своїх рішеннях неодноразово наголошував, що працівник не повинен нести відповідальність за неналежне виконання роботодавцем його обов'язків, органи Пенсійного фонду України часто ігнорують цю позицію, посиляючись на відсутність прямої норми закону. Даний законопроєкт покликаний усунути цю законодавчу прогалину та забезпечити соціальну справедливість

2. Мета та завдання прийняття законопроєкту

Метою законопроєкту є законодавче закріплення права працівника на зарахування періодів роботи до страхового стажу незалежно від того, чи перерахував роботодавець ЄСВ, за умови підтвердження перебування особи у трудових відносинах та нарахування їй заробітної плати.

Завданнями проєкту є захист прав застрахованих осіб на отримання пенсійного забезпечення, перекладення відповідальності за несплату внесків з працівника на державу та роботодавця.

3. Загальна характеристика й основні положення законопроєкту

Пропонується внести зміни до двох ключових законодавчих актів:

1. Зміни до статті 24 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», якими:

- встановлюється, що періоди роботи, за які нараховано, але не сплачено ЄСВ, зараховуються до страхового стажу в повному обсязі.

- визначається, що підставою для такого включення є відомості з Реєстру застрахованих осіб, а обов'язок погашення боргу покладається виключно на

роботодавця.

2. Зміни до статті 25 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», якими запроваджується обов'язок органів Пенсійного фонду України в першочерговому порядку здійснювати заходи примусового стягнення заборгованості, якщо її наявність порушує права працівників на соціальні послуги та стаж.

4. Стан нормативно-правової бази у зазначеній сфері правового регулювання

Регулювання правовідносин у даній сфері здійснюється Конституцією України, Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Закон не потребує внесення змін до інших законів України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту не потребує додаткових витрат із державного бюджету України та місцевих бюджетів.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроєкту

Прийняття даного проєкту дозволить відновити соціальну справедливість щодо працівників, які постраждали від недобросовісних дій роботодавців, забезпечити належний рівень пенсійного забезпечення для тисяч громадян, а також зменшити кількість судових спорів між громадянами та Пенсійним фондом України.

Народний депутат України

Валерій ГНАТЕНКО

